

Evolutie van de toestand op de arbeidsmarkt van een cohorte van werkzoekenden

1 Inleiding

Dankzij de gegevens afkomstig van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid konden we de evolutie nagaan van de toestand op de arbeidsmarkt van de werkzoekenden die in 2009 onderworpen waren aan de procedure inzake activering van het zoekgedrag naar werk. Het gaat dus om werkzoekenden die in 2009 een verwittigingsbrief hebben gekregen of die hebben deelgenomen aan een gesprek. Wat is er van die personen geworden 3, 6 en 12 maanden na de verwittigingsbrief of het gesprek? Wat is hun toestand op de arbeidsmarkt: werkloos, aan het werk, afhankelijk van sociale bijstand, ziek, enz.?

2 Verdeling volgens de etappes van de procedure

De werkzoekenden die in 2009 onderworpen waren aan de procedure worden als volgt verdeeld al naargelang ze een verwittigingsbrief kregen of deelnamen aan het eerste, het tweede of het derde gesprek.

Tabel I

Verwittigingsbrieven		114 259
Eerste gesprekken	positief resultaat	39 521
	negatief resultaat	38 355
Tweede gesprekken	positief resultaat	16 010
	negatief resultaat	10 905
Derde gesprekken	positief resultaat	3 026
	negatief resultaat	2 720

3 Invloed van de verwittigingsbrief

Het specifieke effect van de verwittigingsbrief op de uitstroom uit de werkloosheid is moeilijk te meten omdat er geen groep is waarmee we kunnen vergelijken. Alle werklozen jonger dan 50 jaar krijgen in principe nl. een verwittigingsbrief in het kader van de procedure inzake activering van het zoekgedrag naar werk. Die brief wordt verstuurd vanaf de 7de maand werkloosheid naar de werklozen jonger dan 25 jaar en vanaf de 13de maand werkloosheid naar de werklozen van 25 jaar of ouder. Ook wordt uiterlijk 6 maanden voor het eerste gesprek in een daaropvolgende procedure een verwittigingsbrief gestuurd.

We geven hieronder de cijfers van de uitstroom uit de werkloosheid en van de uitstroom naar werk.

Drie maanden na de verwittigingsbrief zit 19,2 % van de uitkeringstrekkers niet meer in de werkloosheid; 10,3 % van hen is opnieuw aan het werk. Na 6 maanden is 28,6 % van de uitkeringstrekkers uitgestroomd uit de werkloosheid en 16 % van hen is aan het werk.

Tabel II

Verwittigingsbrieven	114 259	100 %
Uit de werkloosheid na 3 maanden	21 890	19,2 %
Aan het werk na 3 maanden	11 779	10,3 %
Uit de werkloosheid na 6 maanden	32 629	28,6 %
Aan het werk na 6 maanden	18 239	16,0 %

Hieronder analyseren we de uitstroom naar werk volgens de leeftijdsklasse, het geslacht, de gezinstoestand en het gewest.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens leeftijdsklassen:

Tabel III

Verwittigingsbrieven < 30 jaar	54 851	100 %
Aan het werk na 3 maanden	6 977	12,7 %
Aan het werk na 6 maanden	10 602	19,3 %
Verwittigingsbrieven 30 - 39 jaar	33 788	100 %
Aan het werk na 3 maanden	2 936	8,7 %
Aan het werk na 6 maanden	4 665	13,8 %
Verwittigingsbrieven 40 jaar en +	25 620	100 %
Aan het werk na 3 maanden	1 866	7,3 %
Aan het werk na 6 maanden	2 972	11,6 %

Na 3 en 6 maanden is de uitstroom naar werk aanzienlijker bij de uitkeringstrekkers jonger dan 30 jaar dan bij de uitkeringstrekkers in de hogere leeftijdsklassen.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens het geslacht:

Tabel IV

Verwittigingsbrieven - mannen	57 284	100 %
Aan het werk na 3 maanden	5 349	9,3 %
Aan het werk na 6 maanden	8 483	14,8 %
Verwittigingsbrieven - vrouwen	56 975	100 %
Aan het werk na 3 maanden	6 430	11,3 %
Aan het werk na 6 maanden	9 756	17,1 %

De uitstroom naar werk is groter bij de vrouwen dan bij de mannen.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens de gezinstoestand:

Tabel V

Verwittigingsbrieven - gezinshoofd	37 362	100 %
Aan het werk na 3 maanden	2 391	6,4 %
Aan het werk na 6 maanden	3 993	10,7 %
Verwittigingsbrieven - alleenwonenden	25 773	100 %
Aan het werk na 3 maanden	2 187	8,5 %
Aan het werk na 6 maanden	3 381	13,1 %
Verwittigingsbrieven - samenwonenden	50 962	100 %
Aan het werk na 3 maanden	7 178	14,1 %
Aan het werk na 6 maanden	10 833	21,3 %

De uitstroom naar werk bij de samenwonende uitkeringstrekkers is groter dan bij de alleenwonenden of bij de gezinshoofden.

Uitkeringstrekkingen verdeeld volgens het gewest:

Tabel VI

Verwittigingsbrieven - Vlaams Gewest	30 876	100 %
Aan het werk na 3 maanden	4 544	14,7 %
Aan het werk na 6 maanden	6 656	21,6 %
Verwittigingsbrieven - Waals Gewest	62 501	100 %
Aan het werk na 3 maanden	5 717	9,1 %
Aan het werk na 6 maanden	9 134	14,6 %
Verwittigingsbrieven - Brussels Hoofdstedelijk Gewest	20 882	100 %
Aan het werk na 3 maanden	1 518	7,3 %
Aan het werk na 6 maanden	2 449	11,7 %

De uitstroom naar werk is het hoogst in het Vlaams Gewest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft met 11,7 % na 6 maanden het laagste percentage m.b.t. de uitstroom naar werk.

Samengevat stellen we vast dat de uitstroom naar werk het grootst is in Vlaanderen, voor de samenwonenden, voor de jongeren van minder dan 30 jaar en voor de vrouwen.

Die cijfers bevestigen ruimschoots de trends die reeds werden vastgesteld in de studie over de determinanten van de uitstroom uit de werkloosheid naar werk (september 2011, www.rva.be).

4 Invloed van de sanctie

We hebben de invloed geanalyseerd van de sancties die werden opgelegd bij gesprekken met een negatieve evaluatie. Daartoe wordt uitgegaan van het multiplicatoreffect van de sanctie, d.w.z. het verband tussen het percentage uitkeringstrekkingen dat bijvoorbeeld opnieuw werk vindt na een negatieve evaluatie en het percentage dat opnieuw aan de slag gaat na een positieve evaluatie. Als die verhouding hoger ligt dan 1, betekent het dat de negatieve evaluatie een invloed heeft op de herinschakeling en het omgekeerde geldt als de verhouding tussen 0 en 1 ligt.

5 Uitstroom naar werk

Het effect van de uitstroom is over het algemeen kleiner dan na de verwittigingsbrief, wat met name te verklaren is door het feit dat het hier gaat om langduriger werklozen. Het eerste gesprek vindt immers plaats ten vroegste na 15 maanden werkloosheid voor de werklozen jonger dan 25 jaar en na 21 maanden werkloosheid voor de werklozen van 25 jaar of ouder. Bovendien werd rekening gehouden met alle gesprekken, dus niet enkel met die tijdens een eerste procedure, maar eveneens met de gesprekken tijdens latere procedures die dus betrekking kunnen hebben op zeer langdurig werklozen.

Tabel VII

	Doelgroep (100 %)	aan het werk		effect
Eerste gesprek		Na 3 maanden		
Positief	39 521	3 400	8,6 %	
Negatief	38 355	2 671	7,0 %	x 0,8
Tweede gesprek		Na 3 maanden		
Positief	16 010	896	5,6 %	
Negatief	10 905	969	8,9 %	x 1,6
Derde gesprek		Na 12 maanden		
Positief	3 026	368	12,2 %	
Negatief	2 720	593	21,8 %	x 1,8

Uit die tabel blijkt slechts een effect als de sanctie effectief is, d.w.z. na een negatieve evaluatie bij het 2de of het 3de gesprek. Tijdens het eerste gesprek wordt er in principe geen sanctie opgelegd bij een negatieve evaluatie.

Vervolgens hebben we ervoor gekozen enkel rekening te houden met het tweede en het derde gesprek om het effect te analyseren van de effectieve sanctie op de uitstroom naar werk, ziekte en sociale bijstand.

Voor het tweede gesprek zullen de effecten van de sanctie enkel na een periode van 3 maanden worden geanalyseerd want na 6 of 12 maanden kan de evolutie worden beïnvloed door het derde gesprek dat intussen heeft plaatsgevonden.

Voor het derde gesprek hebben we de toestand bestudeerd na 12 maanden (behalve voor de analyse van het effect van de sanctie op ziekte) om zo de langste observatieperiode te hebben, rekening houdend met het feit dat, tijdens de eerste 6 maanden, sommige gesanctioneerde werklozen een verminderde uitkering behouden.

We hebben reeds gezien dat de uitstroom naar werk met bijna 60 % stijgt na een negatief 2de gesprek en met bijna 80 % na een negatief 3de gesprek.

Aangezien de gesanctioneerde werklozen in principe geen toegang meer hebben tot gesubsidieerde banen noch tot deeltijdse jobs met een inkomensgarantie-uitkering (IGU), hebben we ervoor gekozen enkel de uitstroom te analyseren naar niet-gesubsidieerd werk en naar werk als zelfstandige om het effect te neutraliseren van die maatregelen die de aanwerving moeten vergemakkelijken.

Tabel VIII

	Doelgroep (100 %)	aan het werk*		effect
Tweede gesprek		Na 3 maanden		
Positief	16 010	404	2,5 %	
Negatief	10 905	962	8,8 %	x 3,5
Derde gesprek		Na 12 maanden		
Positief	3 026	173	5,7 %	
Negatief	2 720	593	21,8 %	x 3,8
*niet-gesubsidieerd werk en werk als zelfstandige				

De effectieve sanctie beïnvloedt de uitstroom naar werk (niet-gesubsidieerd werk en werk als zelfstandige). Het multiplicatoreffect van de sanctie bedraagt 3,5 na 3 maanden volgend op het tweede gesprek en 3,8 een jaar na het derde gesprek.

We zullen die cijfers gedetailleerd analyseren volgens de leeftijdsklasse, het gewest en de gezinstoestand van de UVW-WZ.

Uitkeringstrekkingen verdeeld volgens leeftijdsklassen:

Tabel IX

	Doelgroep (100 %)	aan het werk*		effect
< 30 jaar				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	5 440	174	3,2 %	
Negatief	4 377	537	12,3 %	x 3,8
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	1 060	78	7,4 %	
Negatief	919	232	25,2 %	x 3,4

	Doelgroep (100 %)	aan het werk*		effect
tussen 30 en 39 jaar				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	5 237	150	2,9 %	
Negatief	3 340	269	8,1 %	x 2,8
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	938	54	5,8 %	
Negatief	844	184	21,8 %	x 3,8
40 jaar en +				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	5 333	80	1,5 %	
Negatief	3 188	156	4,9 %	x 3,3
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	1 028	41	4,0 %	
Negatief	957	177	18,5 %	x 4,6

*niet-gesubsidieerd werk en werk als zelfstandige

Bij het 3de gesprek neemt het effect van de effectieve sanctie op de tewerkstelling toe naarmate de betrokkenen tot een hogere leeftijdsklasse behoren. Bij het 2de gesprek is het effect minder groot bij de uitkeringstrekkers tussen 30 en 39 jaar (x 2,8) dan bij de 40-jarigen en ouder (x 3,3) en in de categorie van de –30-jarigen (x 3,8).

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens het gewest:

Tabel X

	Doelgroep (100 %)	Aan het werk*		Effect
Vlaams Gewest				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	3 763	179	4,8 %	
Negatief	2 416	327	13,5 %	x 2,8
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	613	60	9,8 %	
Negatief	556	186	33,5 %	x 3,4
Waals Gewest				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	9 398	183	1,9 %	
Negatief	7 167	551	7,7 %	x 3,9
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	1 935	85	4,4 %	
Negatief	1 911	360	18,8 %	x 4,3
Brussels Hoofdstedelijk Gewest				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	2 849	42	1,5 %	
Negatief	1 322	84	6,4 %	x 4,3
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	478	28	5,9 %	
Negatief	253	47	18,6 %	x 3,2

*niet-gesubsidieerd werk en werk als zelfstandige

Het effect van de effectieve sancties 12 maanden na afloop van het negatieve derde gesprek op de uitstroom naar werk is groter in het Waals Gewest (x 4,3) dan in de beide andere gewesten (x 3,4 voor het Vlaams Gewest en x 3,2 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

We wijzen er wel op dat de uitstroom naar werk hoger ligt in het Vlaams Gewest dan in de twee andere gewesten. Zo bedraagt de uitstroom naar werk 12 maanden na het negatieve derde gesprek 33,5 % in het Vlaams Gewest tegen 18,8 % in het Waals Gewest en 18,6 % in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens de gezinstoestand:

Tabel XI

	Doelgroep (100 %)	aan het werk*		effect
Gezinshoofd				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	7 843	119	1,5 %	
Negatief	5 073	314	6,2 %	x 4,1
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	1 414	53	3,7 %	
Negatief	1 312	278	21,2 %	x 5,7
Alleenstaanden				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	3 498	79	2,3 %	
Negatief	2 659	188	7,1 %	x 3,1
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	702	46	6,6 %	
Negatief	759	151	19,9 %	x 3,0
Samenwonenden				
<i>Tweede gesprek</i>		Na 3 maanden		
Positief	4 198	190	4,5 %	
Negatief	2 478	376	15,2 %	x 3,4
<i>Derde gesprek</i>		Na 12 maanden		
Positief	561	58	10,3 %	
Negatief	397	88	22,2 %	x 2,1
*niet-gesubsidieerd werk en werk als zelfstandige				

Het effect van de effectieve sanctie tijdens het derde gesprek op de uitstroom naar werk is groter bij de uitkeringstrekkers die gezinshoofd zijn (x 5,7) dan bij de alleenwonende (x 3,0) en de samenwonende (x 2,1) uitkeringstrekkers. Het effect op de uitstroom naar werk van de sanctie bij het tweede gesprek is ook aanzienlijker bij de gezinshoofden (x 4,1) dan bij de samenwonenden (x 3,4) en bij de alleenwonenden (x 3,1).

Samengevat: de effectieve sanctie heeft een effect op de uitstroom naar werk en in het bijzonder niet-gesubsidieerd werk. Die invloed is groter voor de uitkeringstrekkers in het Waals Gewest, maar ook voor de gezinshoofden.

Het feit dat de uitstroom naar niet-gesubsidieerd werk groter is (x 3,8) dan de uitstroom naar werk in het algemeen (x 1,8) kan op twee manieren worden geïnterpreteerd. Ofwel vertraagt het geen toegang meer hebben tot sommige aanwervingsmaatregelen de herinschakeling (die belangrijker zou zijn geweest indien deze personen wel toegang konden blijven hebben tot deze tewerkstellingsmaatregelen), ofwel houden deze maatregelen een onverhoopt voordeel in en

waren ze niet altijd noodzakelijk om een job te vinden. Zoals dikwijls het geval is, ligt de waarheid waarschijnlijk ergens tussenin.

6 Uitstroom naar sociale bijstand

Tabel XII

	Doelgroep (100 %)	OCMW	
Tweede gesprek		Na 3 maanden	
Positief	16 010	0	0,0 %
Negatief	10 905	1 849	17,0 %
Derde gesprek		Na 12 maanden	
Positief	3 026	0	0,0 %
Negatief	2 720	789	29,0 %

We stellen vast dat de effectieve sancties ook een grote invloed hebben op de uitstroom naar sociale bijstand. Aangezien het positieve gesprek geen enkele invloed heeft op de sociale bijstand, zullen we daar in het vervolg geen rekening meer mee houden om de bevolkingstypes te bestuderen die het meest te maken hebben met uitstroom naar sociale bijstand.

Uitkeringstrekkingen verdeeld volgens leeftijdsklassen:

Tabel XIII

Negatief tweede gesprek na 3 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
<30 jaar	4 377	1 068	24,4 %
30 - 39 jaar	3 340	572	17,1 %
40 jaar en meer	3 188	209	6,6 %
Negatief derde gesprek na 12 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
< 30 jaar	919	313	34,1 %
30 - 39 jaar	844	248	29,4 %
40 jaar en meer	957	228	23,8 %

We stellen vast dat de –30-jarigen het vaakst een beroep doen op sociale bijstand in geval van een sanctie bij het tweede of het derde gesprek. Het is wel zo dat alle leeftijdsklassen in ruimere mate een beroep doen op sociale bijstand als gevolg van een uitsluiting na het 3de gesprek dan na een tijdelijke schorsing bij het 2de gesprek.

Uitkeringstrekkingen verdeeld volgens het geslacht:

Tabel XIV

Negatief tweede gesprek na 3 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
Mannen	6 325	791	12,5 %
Vrouwen	4 580	1 058	23,1 %
Negatief derde gesprek na 12 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
Mannen	1 759	482	27,4 %
Vrouwen	961	307	31,9 %

We zien dat vrouwen meer dan mannen een beroep doen op sociale bijstand na een effectieve sanctie. In geval van een tijdelijke schorsing is het verschil groot (bijna één vrouw op vier tegen één man op acht).

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens het gewest:

Tabel XV

Negatieve tweede gesprek na 3 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
Vlaams Gewest	2 416	157	6,5 %
Waals Gewest	7 167	1 581	22,1 %
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1 322	111	8,4 %
Negatieve derde gesprek na 12 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
Vlaams Gewest	556	80	14,4 %
Waals Gewest	1 911	661	34,6 %
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	253	48	19,0 %

Het Waals Gewest wordt het sterkst getroffen door de uitstroom naar sociale bijstand en dat zowel bij het tweede als bij het derde gesprek met een negatieve evaluatie.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens de gezinstoestand:

Tabel XVI

Tweede negatieve gesprek na 3 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
Gezinshoofd	5 073	1 078	21,2 %
Alleenwonend	2 659	460	17,3 %
Samenwonend	2 478	169	6,8 %
Derde negatieve gesprek na 12 maanden			
	Doelgroep (100 %)	OCMW	
Gezinshoofd	1 312	392	29,9 %
Alleenwonend	759	229	30,2 %
Samenwonend	397	77	19,4 %

Het effect van de effectieve sanctie op de uitstroom naar sociale bijstand is groter bij de gezinshoofden en bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden. Dat is logisch door de aanwezigheid van andere inkomsten in het huishouden van de samenwonenden. Het is zelfs verwonderlijk dat bijna 20 % van de samenwonenden recht heeft op een leefloon na een uitsluiting bij het derde gesprek.

Samengevat: de toevlucht tot sociale bijstand bij een effectieve sanctie is dus het grootst in het Waals Gewest, bij de jongeren van minder dan 30 jaar, bij de vrouwen, bij de gezinshoofden en bij de alleenwonenden.

7 Uitstroom naar ziekte

De effectieve sanctie heeft een tijdelijk effect op de uitstroom naar het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Tabel XVII

	Doelgroep (100 %)	Ziekte		Effect
Derde gesprek na 3 maanden				
Positief	3 026	42	1,4 %	
Negatief	2 720	82	3,0 %	x 2,2
Derde gesprek na 12 maanden				
Positief	3 026	153	5,1 %	
Negatief	2 720	97	3,6 %	x 0,7

We stellen vast dat het effect van de negatieve evaluatie significant is na 3 maanden (x 2,2) en verdwijnt na 12 maand (x 0,7). Na 12 maanden is dus vast te stellen dat het effect van het negatief gesprek volledig verdwijnt: de uitstroom naar ziekte ligt zelfs lager dan bij een positief gesprek (3,6 % tegen 5,1 %).

Het effect van de effectieve sanctie op ziekte wordt hieronder geanalyseerd volgens de leeftijdsklasse, het geslacht en de gezinstoestand van de UVW-WZ.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens leeftijdsklassen:

Tabel XVIII

	Doelgroep (100 %)	Ziekte		Effect
< 30 jaar				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	1 060	16	1,5 %	
Negatief	919	20	2,2 %	x 1,4
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	1 060	42	4,0 %	
Negatief	919	17	1,8 %	x 0,5
30 - 39 jaar				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	938	14	1,5 %	
Negatief	844	23	2,7 %	x 1,8
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	938	50	5,3 %	
Negatief	844	24	2,8 %	x 0,5
40 jaar en +				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	1 028	12	1,2 %	
Negatief	957	39	4,1 %	x 3,5
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	1 028	61	5,9 %	
Negatief	957	56	5,9 %	x 1,0

Het tijdelijke effect van de effectieve sanctie is het duidelijkst bij de 40-jarigen en ouder. Drie maanden na het negatieve derde gesprek wordt de uitstroom naar ziekte 3,5 keer groter tegen een mutiplicatoreffect van 1,4 voor de –30-jarigen. Na 12 maanden verdwijnt het effect van het negatieve gesprek.

Voor de uitkeringstrekkers van 40 jaar en ouder is het percentage uitstromers naar ziekte gelijk (5,9 %) ongeacht het positieve of negatieve resultaat van het gesprek.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens het geslacht:

Tabel XIX

	Doelgroep (100 %)	Ziekte		Effect
Mannen				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	1 682	13	0,8 %	
Negatief	1 759	42	2,4 %	x 3,1
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	1 682	70	4,2 %	
Negatief	1 759	62	3,5 %	x 0,8
Vrouwen				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	1 344	29	2,2 %	
Negatief	961	40	4,2 %	x 1,9
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	1 344	83	6,2 %	
Negatief	961	35	3,6 %	x 0,6

Het tijdelijke effect van de effectieve sanctie is sterker bij de mannen dan bij de vrouwen. Zo is 3 maanden na het derde gesprek met een negatieve evaluatie, de uitstroom naar ziekte voor de mannen 3,1 keer groter, terwijl dat bij de vrouwen in dezelfde periode slechts x 1,9 is. Dat effect vervaagt gaandeweg in de beide gevallen.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens het gewest:

Tabel XX

	Doelgroep (100 %)	Ziekte		Effect
Vlaams Gewest				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	613	14	2,3 %	
Negatief	556	25	4,5 %	x 2,0
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	613	44	7,2 %	
Negatief	556	32	5,8 %	x 0,8
Waals Gewest				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	1 935	25	1,3 %	
Negatief	1 911	53	2,8 %	x 2,1
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	1 935	95	4,9 %	
Negatief	1 911	58	3,0 %	x 0,6
Brussels Hoofdstedelijk Gewest				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	478	3	0,6 %	
Negatief	253	4	1,6 %	x 2,5
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	478	14	2,9 %	
Negatief	253	7	2,8 %	x 0,9

Het tijdelijke effect van de sanctie op ziekte is iets groter in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Uitkeringstrekkingen verdeeld volgens de gezinstoestand:

Tabel XXI

	Doelgroep (100 %)	Ziekte		Effect
Gezinshoofd				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	1 414	19	1,3 %	
Negatief	1 312	51	3,9 %	x 2,9
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	1 414	79	5,6 %	
Negatief	1 312	66	5,0 %	x 0,9
Alleenwonend				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	702	7	1,0 %	
Negatief	759	15	2,0 %	x 2,0
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	702	33	4,7 %	
Negatief	759	19	2,5 %	x 0,5
Samenwonend				
<i>Derde gesprek na 3 maanden</i>				
Positief	561	10	1,8 %	
Negatief	397	8	2,0 %	x 1,1
<i>Derde gesprek na 12 maanden</i>				
Positief	561	26	4,6 %	
Negatief	397	8	2,0 %	x 0,4

Het negatieve derde gesprek heeft een hoog tijdelijk multiplicatoreffect op de gezinshoofden (x 2,9) en, in mindere mate, op de alleenwonenden (x 2). De samenwonenden worden dan weer niet getroffen door het tijdelijke effect van het negatieve derde gesprek. Hun uitstroom naar ziekte is immers bijna gelijk na een positief of na een negatief gesprek.

Samengevat: de effectieve sanctie bij het derde gesprek met een negatieve evaluatie beïnvloedt de uitstroom naar ziekte na 3 maanden, in het bijzonder voor de mannen, de gezinshoofden en de + 40-jarigen. Die invloed wordt kleiner met de tijd en verdwijnt na 12 maanden volledig.

8 Uitstroom uit de arbeidsmarkt

Een aanzienlijk percentage werkzoekenden die werden gesanctioneerd met een uitsluiting bij het 3de gesprek lijkt van de arbeidsmarkt te zijn verdwenen want ze zijn niet meer te vinden in de databases met sociale gegevens als werknemer, zieke, gerechtigde op sociale bijstand, enzovoort.

Tabel XXII

Uitsluiting na het negatieve 3e gesprek (na 12 maanden)		
Doelgroep (100 %)	Niet terug te vinden in de database met sociale gegevens	
2 720	1 227	45,1 %

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens leeftijdsklassen:

Tabel XXIII

Uitsluiting na het negatieve 3e gesprek (na 12 maanden)			
	Doelgroep (100 %)	Niet terug te vinden in de databases met sociale gegevens	
< 30 jaar	919	357	38,8 %
30 - 39 jaar	844	385	45,6 %
40 jaar en meer	957	485	50,7 %

We stellen vast dat het percentage uitgesloten werkzoekenden dat niet te vinden is in de databases met sociale gegevens groeit naarmate die personen behoren tot een hogere leeftijdscategorie: van 38,8 % voor de –30-jarigen tot 50,7 % voor de 40-jarigen en ouder.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens het geslacht:

Tabel XXIV

Uitsluiting na het negatieve 3e gesprek (na 12 maanden)			
	Doelgroep (100 %)	Niet terug te vinden in de database met sociale gegevens	
Mannen	1 759	825	46,9 %
Vrouwen	961	402	41,8 %

Er zijn meer mannen dan vrouwen die niet terug te vinden zijn in de databases met sociale gegevens.

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens het gewest:

Tabel XXV

Uitsluiting na het negatieve 3e gesprek (na 12 maanden)			
	Doelgroep (100 %)	Niet terug te vinden in de database met sociale gegevens	
Vlaams Gewest	556	257	46,2 %
Waals Gewest	1 911	821	43,0 %
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	253	149	58,9 %

Het Waals Gewest heeft het laagste percentage uitgesloten werkzoekenden die niet te vinden zijn in de databases met sociale gegevens (43 %). Het Vlaams Gewest vertoont een iets hoger percentage (46,2 %). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is dat percentage het hoogst (58,9 %).

Uitkeringstrekkers verdeeld volgens de gezinstoestand:

Tabel XXVI

Uitsluiting na het negatieve 3e gesprek (na 12 maanden)			
	Doelgroep (100 %)	Niet terug te vinden in de database met sociale gegevens	
Gezinshoofd	1 312	570	43,4 %
Alleenwonend	759	354	46,6 %
Samenwonend	397	224	56,4 %

Er is een hoger percentage samenwonenden die niet te vinden zijn in de databases met sociale gegevens dan gezinshoofden of alleenwonenden. Dat kan worden verklaard door de aanwezigheid van andere inkomsten in het huishouden van de samenwonenden.

Samengevat: een aanzienlijk aantal werkzoekenden is 12 maanden na de uitsluiting uit de werkloosheid als gevolg van een negatief derde gesprek niet meer te vinden in de databases met sociale gegevens. Het gaat daarbij vooral om 40-plussers, mannen, werkzoekenden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en samenwonenden.

9 Besluiten

We hebben kort de opvolging geanalyseerd van de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die in 2009 onderworpen waren aan de procedure inzake activering van het zoekgedrag naar werk.

Dat onderzoek toont met name dat de effectieve sanctie:

- een aanzienlijk effect heeft op de uitstroom naar werk, en, in het bijzonder, naar niet-gesubsidieerd werk;
- heel wat effect heeft op de uitstroom naar sociale bijstand;
- een beperkter en tijdelijk effect heeft op de uitstroom naar het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Een hoog percentage werkzoekenden die werden gesanctioneerd met een uitsluiting bij het derde gesprek is niet terug te vinden in de databases, wat op zijn minst voor sommigen kan betekenen dat ze de arbeidsmarkt hebben verlaten.

Die effecten variëren qua intensiteit afhankelijk van de kenmerken van de werkzoekenden (leeftijd, geslacht, gezinstoestand) en het gewest.

Een diepgaandere analyse is echter nodig om die eerste besluiten te staven, uitvoeriger te beschrijven en te becommentariëren.

We willen er hier wel op wijzen dat de referentieperiode 2009-2010 in een crisisperiode ligt, en dan vooral het jaar 2009, wat de uitstroom naar werk negatief kan beïnvloeden.

10 Samenvattende tabel van de uitstroom 12 maanden na het 3de gesprek

Tabel XXVII

Na het 3e gesprek (na 12 maanden)	Vlaams Gewest			Waals Gewest			Brussels Hoofdstedelijk Gewest			Land		
	+	-	Vershil	+	-	Vershil	+	-	Vershil	+	-	Vershil
Werkloosheid	68,7 %	0,0 %		73,3 %	0,2 %		81,4 %	0,4 %		73,7 %	0,1 %	
Werk	17,3 %	33,5 %	x 1,9	10,9 %	18,8 %	x 1,7	10,9 %	18,6 %	x 1,7	12,2 %	21,8 %	x 1,8
- geactiveerd*	5,5 %	0,0 %		5,3 %	0,0 %		4,2 %	0,0 %		5,2 %	0,0 %	
- deeltijds	2,0 %	0,0 %		1,2 %	0,0 %		0,8 %	0,0 %		1,3 %	0,0 %	
- niet-geactiveerd**	9,0 %	29,5 %	x 3,3	3,8 %	17,7 %	x 4,6	5,2 %	17,4 %	x 3,3	5,1 %	20,1 %	x 3,9
- als zelfstandige	0,8 %	4,0 %	x 4,9	0,6 %	1,2 %	x 2,0	0,6 %	1,2 %	x 1,9	0,6 %	1,7 %	x 2,8
Opleiding	3,1 %	0,0 %		6,9 %	0,0 %		2,1 %	0,0 %		5,4 %	0,0 %	
Ziekte	7,2 %	5,8 %		4,9 %	3,0 %		2,9 %	2,8 %		5,1 %	3,6 %	
Sociale bijstand	0,0 %	14,4 %		0,0 %	34,6 %		0,0 %	19,0 %		0,0 %	29,0 %	
Niet opgenomen in de vorige categorieën	3,7 %	46,4 %		4,0 %	43,4 %		2,7 %	59,3 %		3,6 %	45,5 %	

*geactiveerd : werk in de Activa-programma's, WINWIN, Sine, Doorstroming

**niet-geactiveerd : niet-gesubsidieerd werk